

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó
hivatal:
Via Clotta 28.
Telefon 778.
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 10
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 20 fill.

A Gotterhaltebetyárok.

Azért a hazafias küzdelemért, mit a *Fiumei Hirlap* a Gotterhaltebotrányban kezdett, a magyarellenes tábor tegnap este nagy tüntetést rendezett. Hatalmas autonóm-tömeg vonult az Adamich-térre, hol a tüntetésre a jelszót a Banda civica hangjai adták meg. A *Fiumei Hirlap*-ot abbasszóták s végül nagy hősiességgel elégették belőle néhány számot.

Az autonómcsöcseléknek nem ez volt az első hasonló bátor cselekedete. A *Fiumei Hirlap*ot már máskor is elégették el, ők nyílt utcákon, zavaros tüntetés alkalmával, de még mindig él, sőt nagyon erősen él s főnixként támad ki hamujából minden „megsemmisülése” alkalmával. Sőt, mélyen tisztelt autonóm urak, azt a hasonlatot is meg merjük kockáztatni, hogy ez a soknak kellemetlen hirlap olyan, mint a mesebeli sárkány: ha leütik egyik fejét, hét támad helyette. De olyan hét, amelyik mindenkor utolsó csepp vérig ellensége a magyar állam parazitáinak s legutolsó lehelletig küzd ennek híreinek érdekeiért.

A szép reklámot hálásan köszönjük a tüntetésrendező bizottságnak. Csak azt sajnáljuk, hogy oly ritkán van hozzájuk szerencsénk. Mert hogy az milyen üdvös reánk, azt bizonyítja az is, hogy a saját kiadóhivatalunk tisztelettel arra kért minket, hogy *fizessünk* önöknek azért, hogy legalább hetenkint egyszer szervezzenek ellenünk valami nekirugaszkodást, de olyat ám, a melyekben égetik is a lapokat. Ezzel az egyébként nem mindenkitől agyonkedvelt lap tekintélyes anyagi jövedelemre is tesz szert azonfelül, hogy a szabadgondolkodók valamivel többet fognak rólunk tartani, mint a tüntetési komédia rendezőiről.

A tegnapi tüntetés azonban, mit ingyen, sőt bizonyos ráfizetéssel tiszteletünkre rendeztek, oly remek volt, hogy még a mi vakmerő kiadóhivatalunk se merete volna megálmodni legedesebb délutáni álmában sem. Még a nyomdánk ablakait is bevették. Megnyugtatóul a lelkes tüntetőknek, kijelentjük, hogy minden ablakunk be van biztosítva. Sőt annyira mentünk, hogy tulajdonunkban álló összes tárgyakról a biztosító intézetek állanak jól. Hát csak tessék tovább zuzni-vern minden olyan holmit, a mely *nem tud visszaütni!* Például ablakot, gépet szedőszekrényt. Nem kell félni, hogy ezek azonnali megtor-

lással felelnek; tehát lehet velük hősielkedni. A „*Fiumei Hirlap*” példányait is égethetik. Azok ugyan nincsenek biztosítva, de szerencsére előre meg kell vásárolni, vagy elrabolni a rikkancsoktól, mint az „urak” tették tegnap. Megtesszük azonban még azt a lekötelező szivességet is az uraknak, hogy az esetben, ha előre bejelentik nekünk, mikor szándékoznak ellenünk „máglyás tüntetést” rendezni, a „kifogásolt lappéldányból megfelelő számú tiszteletpéldányt bocsájunk rendelkezésükre.

A Gotterhaltebotrányra vonatkozó új adatokat most félretereszük s átadjuk a szót a független fővárosi lapnak.

„A Nap” támogatása.

A *Nap* legutóbbi száma a fiumei Gotterhaltebotrányról a következő cikkben foglalkozik:

Még nem csillapult a fiumei magyar közönség óriási felháborodása, mely a szerda esti botrányos hangverseny nyomán támadt. Az angol tengeri flotta zenekara ugyanis, mint jelentettem, az Adamich-téren hangversenyt adott s ezenközben *kétszer eljöttse a Gotterhalte*. Súlyosabbá teszi az esetet az, hogy a Gottehaltat valamiképpen összeolvasztották a magyar Himnusszal. Ez a gyalázatos játék a *Zanella* Richárd képviselő vezetése alatt álló autonóm-pártnak köszönhető. Suttymban ők készítették elő a botrányt s ugyancsak az autonómisták voltak azok, kik a magyarság iránt táplált gyűlöletükből kifolyólag *viharos tapsal tűntek a Gotterhalte mellett*.

Zanella hívei és barátai tették ezt, — annak a Zanellának mindenre kész vak eszközei, a ki a *legkétszínűbb és legocsmányabb jáékot üzi a hazafisággal*. Fiumében vad magyargyűlölő, Budapesten pedig a legkedvesebb magyart barát. És ez az ember *tagja az alkotmány-pártnak*. Vajjon tudomást vesz-e most **Andrássy gróf arról, hogy a mikor Fiumében az autonómisták ujjongtak örömeikben a gyilkos császár-nóta hallatára, ugyanakkor Zanella Richárd és Vio Ferenc podeszta zsebredugott kézzel, mosolyogva nézték ez a rutjelene et?!** Még egy csillapító szavuk sem volt, mikor az autonóm-párt kibérelt ortvámádói hátulról nekiestek a magyaroknak, többet közülök megütöttek és kocsismódra szidalmazták. Ezt a Zanella Richárdot meg kell tanítani a magyar becstültre. *Az alkotmánypárt pedig, ha art valamit a jó hírnévre, kidobja klubjából Fiume képviselőjét.*

Mikor a magyarok élesen belefűtöttek a császár kedvenc hóhérdalába, Zanella bérencei őrvöngve tapsoltak és nyitott biciskával kergették a magyarokat. Az autonómisták rendelkezése alatt álló rendőrség pedig nem a bántalmazottak védte, hanem a támadókat. Több magyar embert bekisértek a rendőrségre. A támadók pedig ott maradtak a helyszínen és a mikor az angol zenekar, másfélóra mulva, ismét rázendített a Gotterhaltéra, újabb tapsorkánban törtek ki.

A fiumei magyar lapok, a *Fiumei Hirlap* kivételével bölcsen hallgatnak az esetről. Zanella olasz lapja pedig most megtámadja a *Fiumei Hirlap*-ot és valóság-

gal uszítja az olaszokat, hogy nevezett ujság szerkesztőit bántalmazza. És azt akarják elhitetni a közönséggel, hogy a tüntetést nem az autonómisták, hanem a Fiumében időző osztrákok rendezték. Ez persze nem igaz, hiszen ezer tanu van arra, hogy Zanellák csinálják a botrányt.

Nákó Sándor gróf, fiumei kormányzó vizsgálatot indított a dologban s jelen volt a tüntetők kihallgatásánál is. Nagy megütközéssel tárgyalják városszerte a Lloyd-szálló tulajdonosának viselkedését. Externeket hívják ezt a jeles firmát, a ki maga is jelen részt vett a Gotterhalte mellett való tüntetésben és ilyeuféle kijelentéseket tett:

— *Wir sind hier in Östeereich! Österreich ist eben! Hoch!*

Ez a kövér osztrák vendéglős a magyarok zsirján hizott meg a tengerparti városban. A szállója tele volt mindig magyarokkal. De ma már nincs. A magyarok úgy elkerülték a Lloyd-szállót, *mintha pesises volna*.

A „Magyar Nemzet” támogatása.

A mindenkor, de leginkább a legutolsó időkben erősen *lehazárdulózott* lap, a *Magyar Nemzet* teljes mértékben mellénk áll abban a hazafiai küzdelemben, melyet a Fiumében összeverődött *hazkárnlók* ellen kezdünk. Azalatt pedig a *nemzeti kormány hazafias* sajtójának nincs szava az esethez, mely előtte egy kis rendőri hírnél is jelentéktelenebbnek látszik. Nos, ezek után az az óhajunk, hogy a *hazafias* lapok legyenek csak most már például a *hazárduló Magyar Nemzet*, mely a példátlan Gotterhaltebotrányról a következőkben számol be:

„A magyar kikötőváros szerdán este olyan szegényletes botrány színhelye volt, amelynek kvalifikálására az első pillanatban nem is találunk szavakat. Egy politikai érdekcsoport, az ugynevezett *automklick*, amelynek főfő-mozgatója *Zanella*, felhasználta azt az alkalmat, hogy az angol hajóraj Fiumében időzik, arra, *hogy galád tüntetést rendezzen Magyarországra ellen, Ausztria mellett*. Az ellentüntetés nem maradt ell. De a fiumei hazafias lakosság ezzel nem elégszik meg, hanem elvárja a kormányzótól, hogy erélyes kezekkel fogjon hozzá a magyarellenes tüntetőbanda szétrobbantásához.”

Az angolokra vonatkozólag a következőket írja:

Nem tudták, mily nagy elkeseredést szül ez a nóta a magyarok között. Nem volt senki, a ki felvilágosította volna őket arról, hogy a magyar nemzet nem akar tudni arról a nótáról s nekik, mint vendégeknek, respektálniuk kell a nemzet érzelmeit. Sőt éppen ellenkezőleg. A *Zanella veze ese alatt álló autonóm-párt részéről eg enesen felbuztatták öke*, hogy elsőnek játsszák a Gotterhaltét. *Igy sikerült Fiumében eg osztrákpárti kliknek ujra aljas merén letet rendezni Magyarországra ellen.*

A zenekar az incidens után még több zenezámot adott elő, közöttük az angol királyhimnusz, a melyet szintén megtapsolt és megéljenzett a magyarság. A magyar Himnusz a jelen volt angol katonák is lelkesen megtapsolták, csak

Zanellák álltak némán, gunyos mosollyal.

Időközben másodsor is felhangzott a gyűlölő Gotterhalte. Erre már a felháborodott magyarok éles fűtötye! és hangos abcugolással feleltek.

— Le vele!

— Le a hóhérnótával!

Ilyen és még erősebb kiáltások zudultak a zenekari állvány felé mindenfelől.

Felháborító, csunya jelenet következett most, a melynek leírásánál epébe kellene mártanunk a tollat. A már előre készenlébe helyezett, felbérelt csavargóbanda, az *autouompárti csoport örült tapsoldással üntetett a Gotterhalte mellett*. Mikor pedig észrevették, hogy a fűtötyök erősebbek, mint az ő lármájuk, akkor galád szitkozódással nekirontották a tüntető hazafias magyaroknak, úgy hogy ezek csakhamar komoly veszedelemben forogtak. Az inzultus elől így csak úgy menekültek meg, hogy hamarosan rendőri segítséget kértek.

A Lloyd-botrányfészekre nézve a következőket írja a *Magyar Nemzet*:

„A botrány kiinduló helye a magyar pénzből exisztáló Lloyd-vendéglő. A *fiumei mag arság ezenul kerülni fogja ezt az osztrák fészket*, a mely szennyesszaltaliterítóvel, piszkos konyhájával s az ételbe főzött legeivel és szávbogaraival egyébként is szegylene Fiumének. A pincérek itt lenéztek azt az embert, a ki nem németül beszél. És ez a vendéglő a magyarok pénzből tartja fenn magát. Tulajdonosa a legtulzobb osztrák, név szerint *Exner*, a ki a magyarok pénzből gazdagodott meg.

Itt tervezték ki és innen igazgatták Zanellák az egész magyarellenes tüntetést.

Egy szemtanu a következőképpen mondta el a dolgot:

— Tegnap este én is kimentem az Adamich-mólóra, hogy az angol hadihajók zenéjét meghallgassam: Feleségemmel és leányommal helyet foglaltam a Lloyd-étterem egyik sarok-asztalánál. A hangverseny elejét nem hallottam. Nem tudom, csak értesültem, hogy a Gotterhalte miatt már akkor is volt ellentüntetés. Mikor a hangverseny befejezéséül újra a *pribéknótába* kezdtek, felhangzottak a magyarok részéről az éles *abcugkiáltások*. Szerény magam is megeresztettem egy-két jóleső fűtötyöt és belekiabáltam hogy: *abcug!* Én tudniillik abban a nézetben voltam, hogy ez éppen olyan emberi kötelességem, mint a minő, *hogy megfizessem a Lloyd-vendéglős ecetes borá*. E pillanatban a tömegeből tülekedve igyekszik kibontakozni egy magyar fiatal ember és visszaszól, hogy:

— Szegyen, gyalázat! Innen minden jóizlésű embernek távoznia kell, hiszen *itt tapsolnak a Gotterhaltenak!*

A fiatal ember ezután távozott. Erre vagy 20—30 ember utána vetette magát. Én megnézendő, mi történt, felkeltem az asztaltól és elmentem a Salamon cukrosboltjáiig. Csak azt láttam, hogy a tömeg utána szaladt az egy száll fiatal embernek. *Egy mellék utcában meg is verék*. Visszajövet hogy helyemre menjek, — elém ugrik *Exner*, a *Lloyd-vendéglős* 3 stamgasztjával és reám mutatva, mondja: „Ez az az ember, a ki fűtötyölt és abcugolt, fogjátok meg.”

Az osztrák ezután a következőket bögte telele torokkal: „*Genz zum Teufell!*...

(itt valami leirhatatlan osztrák költeményt mondott). *Wir sind hier in Österreich! Österreich soll leben! Hoch!*

Mindezt mondja egy olyan vendéglős kinél állandóan, a napnak bármely szakában *magyar vendég van* és a kinek szállodája magyarországi utasokból és áruzókból él.

Az utóbbi állításra, hogy abban a vendéglőben magyar vendég van azt jelentjük csak ki, hogy csak *volt!* Ma már egy tiszteséges magyar polgár nem teszi be oda a lábát.

A „Magyar Nemzet“ ezután közli magyar nyelven azt az angol nyilt levelet, mit a *Fiumei Hirlap*, az angol admirálishoz intézett.

Karl Exner újabb kirohanása.

A ki még nem ismerné a fiumei Lloyd nevű osztrák botránytanyát és magyargyalázó tulajdonosát, Karl Exnert, annak itt mutatjuk be e sváb csapos örült magyarfalását, és kényszerzubbonyt igénylő dühöngését nemzetünk ellen szószerinti levelével, a melyet saját barbár nyelven írt meg a következőképp, hozzánk címezve:

30. aug. 906.

An dem Schreiber der Zeilen im „Fiumei Hirlap“.

Das „Fiumei Hirlap“ hat sich gestern in so einer aufrührerischen Art gegen Österreich geäußert, dass ich, als ein guter Österreicher das unmöglich unbescholten vorüber gehen lassen kann. Ich habe auch ein Wort zu reden. Aber da Sie, sowie alle Ihre blöden „Isten áldd meg“ s zu dumm sind, um die ganze Sachlage zu verstehen, so sage ich Ihnen kurz: So lange Österreich-Ungarn unter einem Regenten stehen wird, wird Österreich immer die Oberhand haben. Und wenn alle Nationen nach Fiume kommen würden so muss die *Österreichische Hymne* gespielt werden. Und diejenigen, welche die Hymne applauziert haben, waren entschieden im Recht. Niemand in der Welt kann es ihnen verargen, sie werden als Ehrenmänner angesehen. Dass wissen Sie alle so genau wie ich. Der Grund jener Ausserung im Fiumei Hirlap war daher blöder Stumpfsinn, oder es war mit frecher Absicht getan. Ernst kann es nicht geneit sein, oder — *die Ungarn sind noch dümmer als sie sind!*

Und noch etwas sage ich Ihnen: Auf der ganzen Welt gibt es nicht eine solche Nation, die so *zudriglich prahlerisch* ist, die ihre sogenannten Rechte immer gelten lassen will, *wie eben diese ungarische. Diese Heuochsen von Ungarn* sollen sich lieber das geerte Maul halten und sich mit ihren eigenen *Landedesang elegen heiten kümmern*, mit denen, es wie Kraut und Rüben aussieht, sich nicht in solchen Sachen einmischen, die ihnen *absolut nicht angehen*. In Fiume kann man jede Hymne spielen, ob sie jetzt applaudiert wird oder nicht, Niemand darf dagegen etwas einwenden, am *Wenigsten die Ungarn*.

Und noch einmal sage ich: So lange Österreich-Ungarn unter einem Regenten stehen wird, wird Österreich immer die Oberhand haben!

Die Ungarn haben sich Dienstag Abend nicht als Helden, die ihr Land verteidigen wollen, benommen sondern als *einfache Un-*

garische Bauern, die keinen Anstand kennen!

Karl Exner,
dem das Fiumei Hirlap vortreffliche dienste macht als — Closetpap'er. ha! ha!

Im Namen vieler Österreicher.

A belügyi államtitkár a kivándorlásról. Hadik János gróf belügyi államtitkár a kormánynak a kivándorlás csökkentésére irányuló szándékáról tegnap egy újságíró előtt így nyilatkozott:

Sürgősén foglalkozunk a kivándorlás csökkentésének kérdésével. Az utóbbi időben oly nagy mértékűt öltött a kivándorlás, hogy a legsürgősebb tartjuk földeríteni és alkalmazni azokat az eszközöket, melyek hivatva lehetnek arra, hogy általuk a kivándorlást csökkentsük. Ez eszközök alkalmazásában az államhatalom minden törvényes erejével akurjunk eljárni, ami azonban nem jelenti azt, hogy a szabad költözködési jogot korlátozzuk és szerint a szabályszerű utlevél el-látott, saját akarataiból, önként kivándorolni szándékozót hatalmi eszközökkel viszatartani akarunk. A kivándorlást gátoló rendszabályokat igenis a legnagyobb szigorral alkalmazzuk azokra, akiknek kivándorlására nézve törvényes akadály áll fenn és a legmesszebb menő intézkedésekkel meg akarjuk oldalmazni a népet attól a veszedelemtől, hogy lelketlen csábítás áldozata legyen. Azokat a kivándorlókat, akik némely vidék mostoha gazdasági viszonyai folytán veszik kezükbe a vándorbotot, vagy azokat, a kik jobb keresetet és vagyonosodást remélve, hagyják el az országot: azokat viszatartani hatalmi eszközökkel nem lehet és nem szabad. A mi működésünk e részben is a szigorú törvényesség és az egyéni szabadság tiszteletén alapszik. A kivándorlást hatalmi eszközökkel korlátozni csak azok között a határok között lehet, amelyek a törvény rendelkezései szabnak. De jól tudjuk mindnyájan, hogy csökkenteni a kivándorlást tulajdonképpen és hathatósan csak akkor lesz lehetséges, ha sikerülni fog céltudatos, helyes gazdasági politikával olyan kereseti viszonyokat teremteni hazánkban, amelyek lehetővé teszik, hogy népünk idehaza találja meg boldogulását és anyagi jólétének, gyarapodásának és vagyonosodásának föltételeit mihamarább.

LA VERITA'.

I giornali locali, fatta la eccezione del „Novi List“, continuano gridarci la croce addosso con una generosità d'intenti così cavalleresca, che veramente si resta ammirati, e due fra essi, nuovamente fratelli, si mostrano giubilanti dei *roghi* accesi, dei vetri rotti, di tutte insomma le piacevoli cortesie di cui di questi giorni siamo fatti segno.

Non faremo indagini sui vari momenti di questo accanirsi della stampa locale contro di noi. Lasciamo il giornale onesto di via del Fosso. Gli è piovuta la manna dal cielo. Il suo gran sire avea fatto una ben ridicola figura e il suo organo magno con esso. Rodomonte, cosparsa di cenere avea implorato grazia al cospetto di un capo di quell'eroso strumento della tirannide che secondo lui, era l'esercito, contro cui un tempo egli avea comicamente tuonato; e, malgrado quella umile respiscenza, che in altri sarebbe apparsa mostruosità, e che in lui viene considerata gloria, fece fiasco solenne. Ecco ora l'incidente di piazza Adamich, che distrae l'attenzione da que comico episodio ed ecco felice occasione ad una nuova orgia inebbriante di vituperi, di sozze calunnie, una di quelle orgie che sono la delizia dei suoi eletti ammiratori; eccolo nuovamente acclamato, obbedito. Ha reclamato dai suoi una giustizia sommaria, ed ecco il „Fiumei Hirlap“ messo al rogo, ecco la nostra tipografia fatta bersaglio ai sassi degli eroi che il gran sire ha

elevato all'onore di guardia del corpo. Sbizzaritevi pure, fate gazzarra; ma ci potrete colpire, ci potrete scannare; ma l'ultima nostra parola sarà un omaggio alla verità che vi è tanto odiosa. Naturalmente voi rimarrete ognora squisita espressione della civiltà evoluta, gli eroi del galantomismo; noi sventurati, barbari e bricconi.

Ma il giornale onesto di via del Fosso, che conta tante glorie, può vomitare quanti impudenti oltraggi gli piaccia; il suo confratello e non confratello, che ha scambiato con lui tante squisite cortesie, può tra il serio e il faceto, adulando, certo per un sentimento elevato, il popolo vendicatore delle offese, dire che noi ci meritiamo il rogo e che fu fatta giustizia; altri può ricercare in origini tenebrose il movente di ciò ch'esso chiama la nostra montatura; si può vituperare, si può nobilmente ridendo eccitare a nuovi roghi, a nuovi assalti, si può dare saggio di meravigliosa svegliezza di mente e dare al cavillare aspetto di ragionamento conquidente per splendore di forma per acutezza di pensieri; che si dica, che si faccia resta un fatto inconfutabile, inconfutabile. A Fiume un fischio all'inno austriaco fu considerata provocazione; a Fiume l'inno austriaco, quell'inno lugubremente risonante fra le esecuzioni capitali e le fustigazioni dei martiri ungheresi e italiani, quell'inno di cui ogni nota è una pugnalata nel cuore della nazione ungarica, quell'inno fu a Fiume vivamente applaudito!

Di questa rinunzia i giornali non si sono occupati, come cosa di nessun conto. Eppure è qui tutta la questione. L'abbiamo già detto che cosa significhino questi fatti per gli ungheresi; che impressione devono aver fatto questi fatti sull'animo suscettivo degli ungheresi; suscettivo indicibilmente allorché si tratta di cose che toccano il loro sentimento nazionale, l'amore idolatra per la loro patria.

Si può sino ammettere che il risentimento fu troppo vivamente manifestato; si può anche credere e affermare che l'offesa al sentimento nazionale ungarico era ben lungi dall'intenzione dei fiumani, e che pochi di questi abbiano applaudito; ma dinanzi allo sfogo di un'indignazione profonda, invincibile, derivante da fatti innegabili, per quanto lo sfogo potesse apparire oltre i limiti, si doveva tener conto del sentimento che moveva le parole dello sdegno. Invece si gridò alla calunnia; si proclamarono furfanti coloro al risentimento diedero espressione. Così volle colui che a Fiume può, ciò vuole; così fecero i suoi ciechi ammiratori, in mezzo agli osanna cavallereschi della stampa.

E tutto viene fatto — e noi dobbiamo crederlo, perchè l'assicura lui, il vero e fortunato parassita, che chiama parassiti noi, per amore alla pace e alla concordia fra ungheresi e fiumani!

E per oggi basta.

Nyilvános köszönet.

Zanella Rikárdnak nem én irom életrajzát. Önmaga. Arcképeit kifüggeszteti mindenfelé, merre a csinos sartorellák huznak esténkint, hogy vágyuknt felköltse gondosan süttött bajuszával s nem egészen szalonmeszig toaletjtével. Ez az

önkinálás családi tradíció nála, minek bizonyítására tanuul *most* nem akarom a sir mélyéről felidézni a boldogult öreg *Ossoinack* szellemét.

Ez az *örömlégényi kindlkozás* privát gusztusa a képviselő urnak, az Európa című alsóbb rendű kávéház mellett a kormányzói palota törzsvendégének. Semmi közöm hozzá. Ahhoz azonban már szölok valamit, képviselő ur, hogy ön másokról is, *önnel soha szóba nem álló* urakról merészkedjék piszkos fényképeket vetíteni saját képére teremtett szennylapjában.

Ma ezt tette meg. A *Voce del Diavolo* nevű házi szenyésében megmocskol bennünket, tisztességes magyar urakat. a Fiumei Hirlap szerkesztőségét, már csak azal is, hogy e lapba le meri nyomtatni becsületes nevünket. Ezt eddig, legalább én rám nézve, nem merte tenni. Az én nevemet, mely nem krajnai Kucséber-név, mint az öné, hanem ösmagyar és tiszta név, nem mint az öné — eddig nem merte ön heti 12 frt. 50 krjával fizetett tollbetyárjainak kijelölni a legyalázás prédájául.

Megvallom, hogy már kezdtem kényelmetlenül érezni magamat, hogy ön és tollbetyárjai *névszerint* is nem bántottak engem. Nem vagyok-e gazember, hogy a *Voce* még nem rángatott le? Töprengtem sokat, hogy Fiumében egyetlen tisztességes ember sincs, a kit ön és az ön (nem a népé) *Voce*ja már le ne gazemberezett volna s a ki elől *aztán gyáván el ne bujt volna* egy-egy jámbor kerékhardt, vagy metrompás felelős munkás-zubbonya mögé. Mától fogva azonban nyugodt vagyok, mert tiszta lelkiismerettel hirdethetem becsületes embernek magamat, hiszen a *Voce del Diavolo* ma már engem is legazemberezett. Ez az én legfényesebb fiumei erkölcsi bizonyítványom. Köszönet érte önnek, Zanella Rikárd. *Csoór Gáspár*, a Fiumei Hirlap szerkesztője.

HIREK.

A „Lloyd“ vendéglőt és szállodát

ugy kerülje minden becsületes magyar, olasz és horvát polgártársunk, mint a dögvészes helyet. Ne hízaljuk tovább pénzünkkel Karl Exnert, a magyar nemzetet és Fiume hazafias polgárságát gyalázó osztrák országfutó betyárt! Fiume derék polgársága már bojkottálta e magyargyűlölő és

hirhedt antiszemita-agitátornak svábbogár-telepét. Jelen figyelmeztetésünk azoknak a tapasztalatlan

idegeneknek

szól, a kik esetleg még nem értesültek Karl Exner gotterhalte-betyár magyar nemzetet gyalázó gaztettéről s e tudatlanságukban véletlenül be találhatnak vetődni a Lloydhoz címzett svábbogártanyára.

— **A király Zarában.** Zarából jelentik: A hivatalos körök már megállapították a király fogadtatásának részleteit. A király vasárnap, szeptemberben 16-án reggel érkezik Zarába. A felség az új módon fog kiszállani, ahol a kormányzó és a katonai parancsnok fogadják, majd szemlét tart a diszszázad felett a fogadja a polgármester hódolatát. A király kíséretével a mólóról a tengerparton és a San-Giovanni-terén át kocsin a helytartósági palotába fog hajtatni, ahol a hivatalos küldöttségeket fogadja. A fogadás után ő felsége visszatér a „Miramar“ yachtra, ahol hivatalos dîner lesz. A „Miramar“ fedélzetén vasárnap reggel istentiszteletet tartanak, amelyen a király is részt vesz. Rossz idő esetén ő felsége a régi mólón fog kiszállani. A fogadási szertartást ez esetben is az új módon, az e célra épített pavillonban fogják megtartani. Danilo montenegrói trónörökös desatyja, Nikita fejedelem képviselőjében Raguzába utazik a király fogadtatására. A trónörökös hivatalos lesz az udvari ebédre és utána részt fog venni a hajóraj hadgyakorlatainak.

— **Zanella Rikárd képviselőnek!** A Fiumei Hirlap ellen nagyságod által tegnap rendezett utcai tüntetésért önnek gratulál és hálás köszönetét nyilvánítja a Fiumei Hirlap kiadóhivatala. Kéri, hogy ily fajta tüntetést nagyságod minél sürűbben rendezzen s lapunkat minél tömegesebben égettesse el, kötelezőleg kijelentve, hogy az elégetett lappéldányok után nagyságodnak is kifizeti a rikkancsoknak járó 25 %-ot.

— **Contro il „Fiumei Hirlap“.** Il „Novi List“ scrive: Com'è noto martedì in occasione del concerto della banda militare inglese, al suono dell'inno austriaco s'udirono due o tre fischi.

In seguito a ciò si svolse una grossa polemica fra i giornali locali, specie fra la „Voce del Popolo“ e il giornale ungherese „Fiumei Hirlap“, il quale da gran tempo è uno spino nell'occhio agli uomini della „Voce del Popolo“.

Iersera poi un gruppo di sedicenti italiani, dopo tre giorni d'acché dura la polemica, bruciò in piazza Adamich il „Fiumei Hirlap“. Noi dal canto nostro abbiamo a segnalare un atto eroico di costoro. Mentre questi solennemente bruciavano il „Fiumei Hirlap“, due giovanotti croati stavano tranquillamente osservando l'atto patriottico, e, conversando, l'uno d'essi disse all'altro: Non hanno nulla a fare di più serio costoro che bruciare il „Fiumei Hirlap“?

Alcuni degli accensori del rogo, avendo udito quelle parole dal giovanotto croato, eroicamente lo percossero alla faccia; all'altro sarebbe avvenuto ancora peggio, se in quel momento non fosse comparso a difenderlo un commissario di polizia.

Tali sono gli uomini contro i quali il „Fiumei Hirlap“ giustamente combatte.

— **Magyarország a milánói kiállításán.** Milánóból jelentik, hogy a kiállítás most szervezik a nemzetközi zsűrit. Magyarországot az olasz bizottság azzal is honorálta, hogy egy csoportban elnöki állást, négy csoportban alelnöki állást juttatott Magyarországnak. A zsűritanácsban is jutott egy hely Magyarországnak; ugyanannyit kapott Franciaország és Ausztria is. Erre a tagsági helyre a magyar korbánybiztos Hadik-Barkóczy Endre gróf v. b. t. tanácsost, a Magyar Iparművészeti Társulat elnökét kérte fel.

— **A szokóisták Fiumében.** Ma reggel tarka, szin pompás ifju-

csoport tüntet fel s keltett érdeklődést Fiume utcáin. A „Sokol“ horvát tornaegylet dalmáciai hívei érkeztek ide, ríkitő vörös tornász-ingben, csinos fejükön a dalmaták pirostetejű „csics-sipká“-jával, hogy innen még délelőtt tovább vonuljanak Zágrábba. A horvát fővárosban ugyanis holnap országos tornaversenyt rendez a „Sokol“ s erre gyűlnek össze, Fiumén át, az Adria partjainak valamennyi tornász-iffjai. Am ez a „Sokol“ egyben főfészke is az ábrándos nagy horvát starcsevicsianereknek, kik el akarnák nyelni az egész Dráván aluli földrészt egy délszláv birodalom számára. A foguk természetesen legelső sorban Fiumera fáj, melynek horvát voltára esküsznek és agitálnak, melyet legelőször szeretnének bekebelezni a Nagy-Horvátországba. Ez esztelen vágyuknak, a hányszor itt megfordulnak a sokolisták, mindig hangos kifejezést is szoktak adni, kiabálni szokták utcaszerte a „horvát Fiumét“, a „nagy Horvátországot“ s még egy csomó magyar államellenes kívánságukat. Ez örült és államellenes tendenciájú tüntetést nem lehet itt túrnunk s épp ezért köszönetet mondunk s hálásak vagyunk Dolzani unak, a fiumei autonóm rendőrség főkapitányának, a miért gondos elővigyázattal ma megakadályozta a starcsevicsista horvát ifjak készülő nagyhorvát tüntetését. A rendőrség nem engedte meg, nagyon helyesen, be sem jelentet felvonulásaikat, melyet a nagyhorvát hóbort mellett tüntetésül kívántak a magyar Fiumében rendezni s minden léptükre gondosan ügyelt, nehogy egyetlen „horvát Fiume“ s más szokott kiállításuk meg ne zavarhassa e városban a magyarok, olaszok és horvátok hagyományos államhű érzését. Az ifjakat felvonulásaikban erős rendőrfedezet kísérte úgy, hogy csak vonatra szállva rikkanthattak egyet-egyét a „horvát Fiuméért“, de e rikkantásukat is elnyelte az induló magyar állami gőzmasina éles fűtője, hangos dübörgése. A sokolisták hát az idén minden skandalum nélkül vonultak át Fiumén, mely eredményt dicsérettel jegyzünk föl a fiumei rendőrség érdemeiben még nem tulajdosan bő kondukt-lisztájára.

— **Nyilvános köszönet.** Az ember igazán nem tudja, mire virrad. Soha nem hihettem, hogy valamikor még nyilvános köszönetet mondok a „Voce“-nak. Pedig igazán mondom. Elvégre váratlanul kiváló gavalleriával nagy szívességet tett nekem. A „cara Voce“ mikroszkop alá vett s kutatja rajtam a szépséghibákat. A „cara Voce“ pedig találni is vél rajtam szépséghibát. Azt írja, hogy én Korcsmáros Nándor nem vagyok Korcsmáros Nándor. Budapestről jött magyar újságíró vagyok. Nagyon sok fővárosi előkelő szerkesztőségben ismerik a nevemet becsületesen munkám révén. Ugyanis dolgozom lelkiismeret és meggyőződés szerint. Igaz, hogy ezek miatt már sok bajom volt, de remélem, még lesz is, kivált az olyanokkal, mint a „cara Voce“ szerkesztősége. A másik hatalmas vádjá az, hogy én megszöktem a katonaságtól. Az

aggodalmaskodó „cara Voce“-t ismét megvigasztalhatom. Sajnos, de e hó második felére vagyok meginvitálva utósorozásra. Tehát erre az alkalomra kérek a „cara Voce“-től részemre kis szerencsekívánatot, miután hálás szívvel köszönöm a kicsinyeknek, hogy bebizonyították a fiumei intelligens közönség előtt, hogy csak annyi és oly nagy szépség-hiba van rajtam, amennyit ők szíveskednek megvilágosítani. A „cara Voce“ további gondas figyelmébe ajánlva magamat, maradtam a „cara Voce“-nek az a Korcsmáros Nándor, a ki eddig voltam.

— **Cabarett-est Abbaziában.** A Fiumében, majd később az abbaziai „Bristol“ szállóban fellépett budapesti színművészek holnap folytatják vendégszerzésüket, ugyancsak Abbaziában. A fürdőközönség kívánságára a Keömley Gyula által rendezett cabarett-est holnap Abbazia leglátogatottabb helyén, a „Quattro“ kávéházban megismétlik. G. Káptány Irénke táncos számai és kupléi a két Bristol est után már valósággal lázba hozták a világfürdő közönségét s a vasárnapi est belépőjegyét úgy Abbaziában, mint Fiumében, már ma kapkodta az érdeklődő publikum.

— **Etetés.** Exner Károly, a fiumei Lloyd vendéglő tulajdonosa, Gotterhalté-betyárvezér, holnaptól, szeptember 2-től kezdve, minden nap déli 12-től fél 2-ig ingyen ebédjegyeket fog kiosztani a jelentkezők részére. A magyar-nyelű, osztrák csapolegényből felhízott „restaurateur“ evvel a humánus tetteivel kétfős célt akar elérni. Egyik az, hogy gyalázatos viselkedése miatt teljesen kiürült vendéglőjét zabálókkel megtöltse. A másik az, hogy ilyenképen meghálálja a szemtelen magyarellenes tüntetésében cinkostársainak, az éhenkórész autonomistáknak szives segítését. Zanella és hívei bizonyára tömegesen fognak felvonulni a potyaetésre.

— **Hamis pénz Horvátországban.** Zágrábi jelentés szerint a mária-bisztrici bucsun letartóztatták Kuca Marko goricaei és Pek Mara forjei parasztokat, akik a bucsun hamis pénzt akartak értékesíteni. A letartóztatottak zsebeiben 55 darab hamis egykoronást találtak. Kuca kezdetben ni dent tagadott, de amikor a nála és öccsénél, Kuca Istvánnál megtartott házhutatás alkalmával megtalálták a pénzhamisításhoz szükséges gépeket, Kuca bevallotta, hogy egy szervezett pénzhamisító banda már régebbi idő óta folytatja üzelmét. A banda feje Butko József ocurai földbirtokos. A vallomás alapján a csendőrség Butkot és Koca Istvánt is letartóztatta. A banda 10 esztendő óta körülbelül 70,000 koronát hamisított. Maga Butko ezen idő óta 40,000 korona ingóságokat vásárolt, míg azelőtt teljesen vagyonatlan volt. A csendőrség még több gyanus egyént tartóztatott le és mindnyájukat a varasdi ügyészség fogházába szállította.

x **Dr. Feles-féle Stomatín** a fogakat néhány napi használat után hó fehérré tisztítja. E magyar gyártmány kapható minden drogeriában és gyógyszerertárban.

TÁVIRATOK.

Sollecitudine meravigliosa.

Milano, 1. Oggi alla mezzanotte la carpenteria Banfi ha consegnato al comitato dell'Esposizione il nuovo padiglione dell'arte decorativa. Meravigliosa è stata la rapidità della costruzione. Mentre le rovine erano ancora fumanti e i pompieri riversavano torrenti d'acqua sulle ma-

cerie, il comitato decideva che nel minor tempo possibile sorgesse il nuovo padiglione. Dopo sei giorni e precisamente il 9 agosto, si iniziarono i lavori di ricostruzione. In questo frattempo era stato approvato il progetto dell'architetto Bongi e si era proceduto allo sgombero delle macerie. La costruzione procedette rapidissima. Ad essa furono adibiti giorno e notte, oltre ai numerosi operai che nei cantieri preparavano il legname lavorato, circa 300 operai. Oggi, dopo solo ventidue giorni di lavoro, il padiglione viene consegnato al comitato. Il nuovo padiglione comprende un padiglione centrale con fregi interni del Chini di Firenze e fregi esterni dal triestino Dudovich. In questo padiglione verranno esposti i cimeli della vecchia mostra e vi sarà pure un posto d'onore riservato all'Ungheria. Seguiranno, cominciando da sinistra, la sezione ungherese, la sezione d'arti grafiche, la sezione fabbri, infine la sezione di ambienti completi. Gli espositori dovranno ordinare le loro mostre entro dieci giorni, in modo che l'inaugurazione abbia luogo nella prima decade di settembre.

L'ordine del giorno di Zagabria per l'annessione delle provincie occupate, annullato.

Zagabria, 1. — La semiufficiale „Agrar Zeitung“, pubblica il seguente comunicato: Siamo autorizzati a partecipare che il Governo della Croazia ha annullato l'ordine del giorno del Consiglio municipale di Zagabria, approvato nell'ultima seduta del 29 agosto con cui si voleva mandare al re un dispaccio d'omaggio con la preghiera di annettere le provincie occupate Bosnia e Erzegovina alla Croazia, Slavonia e Dalmazia.

Szerkesztői üzenetek.

Kópia. A Fiumei Hirlap szerkesztősége tegnap kijelentette, hogy a Voce del Popolo rágalmozó cikke miatt sajtópört indít. Ma azt hozzák hírlól tudósítónk, hogy a Magyar Tengerpart, ma esti számában megjelenő nyilatkozás szerint ellenünk szintén sajtópört indít, tegnapi reá vonatkozó cikkünk és nyilatkozatunk miatt. A Magyar Tengerpartnak előre is azt üzenjük, hogy ez egyszer ne kópiázza le a mi példánkat, a sérelmek megtorlása terén mert mi csak azért indítottunk sajtópört a Voce del Popolo ellen, mivel e lappal más uton tisztességes ember az elégtételért szóba sem állhat. Más helyről, nem a Voce-től jövő sértésekért a Fiumei Hirlap szerkesztősége is, mint minden gentleman ember, nem sajtópörrel szokott elégteltet keresni.

Előfizetési felhívás

A „Fiumei Hirlap“ független politikai napilapra.

1906 szeptember hó 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

helyben házhoz hordva

Egy hó apra ... 1 kor. 20 fill.

Negyedévre ... 3 kor. 60 fill.

vidékre naponta postai szétküldéssel

Egy hóra ... 1 kor. 80 fill.

Három hóra ... 5 kor. 80 fill.

Kérjük azokat a t. c. előfizetőket, kiknek előfizetése augusztus hó 31-én lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Prima della colazione mezzo bicchiere di acqua amara SCHMIDTHAUER

Igmánd

acqua amara

avere Si puo in ogni luogo A Fiume nella. DROGERIA FRANCESCO JECHEL, in fiasche da 30 e 50 centesimi.

mette in ordine e regola completamente in 2-3 ore lo stomaco più rovinato. L'usarlo è una vera benedizione e per que li ché soffrono stitichezza.

